

Umboðsmaður skuldara
08 334

Ársreikningur 2018

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun forstöðumanns	2
Yfirlit um afkomu ársins	3
Efnahagsreikningur	4
Sjóðstreymisyfirlit	5
Skýringar	6

Umboðsmaður skuldara
kt. 660710-1080
Kringlunni 1, 103 Reykjavík

Skýrsla og áritun forstöðumanns

Umboðsmaður skuldara er ríkisaðili í A-hluta ríkissjóðs sem starfar á grundvelli laga um umboðsmann skuldara nr. 100/200.

Verkefni stofnunarinnar byggja á lögum um greiðsluaðlögun nr. 101/2010 og lögum nr. 9/2014 um fjárhagsaðstoð til greiðslu tryggingar fyrir kostnaði vegna gjaldþrotaskipta. Einnig að gæta hagsmuna skuldara og veita þeim aðstoð þegar við á og veita einstaklingum sem eiga í verulegum greiðsluferfiðleikum endurgjaldslausa aðstoð við að öðlast heildarsýn á fjármál sín og leita leiða til lausnar m.a. með milligöngu um samskipti og samninga við lánardrottna með hagsmuni skuldara að leiðarljósi.

Starfsemi stofnunarinnar fellur undir málefnasvið 29 og málaflokk 40 samkvæmt flokkun í fjárlögum.

Á árinu 2018 var ársveltan kr. 280,1 milljónir og afkoma kr. 0 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. 0 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 45,1 milljónir.

Það er álit mitt að ársreikningur 2018 gefi glögga mynd af rekstri, eignum, skuldum og eiginfjárstöðu Umboðsmanns skuldara í samræmi við lög um opinber fjármál og lög um ársreikninga.

Forstöðumaður staðfestir hér með ársreikning Umboðsmanns skuldara fyrir árið 2018 með undirritun sinni.

8. janúar 2020

Staður, dags.

Asta S. Helgadóttir

Umboðsmaður skuldara

Yfirlit um afkomu ársins 2018

	Skýr	2018	2017
Tekjur			
Tekjufærsla fjárveitinga	3	275.900.000	344.611.487
Framlög og ýmsar tekjur	4	1.749.600	0
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	3	2.464.643	2.143.811
Tekjur samtals		280.114.243	346.755.298
Gjöld			
Laun og launatengd gjöld	5	215.628.987	242.312.433
Framlög og tilfærslur	6	8.750.000	13.295.234
Annar rekstrarkostnaður	7	53.228.171	53.109.168
Afskriftir	8	2.464.643	2.143.811
Gjöld samtals		280.071.801	310.860.646
Afkoma (tap) fyrir fjármagnsliði		42.442	35.894.652
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap	9	(28.482)	(9.354)
		(28.482)	(9.354)
Afkoma ársins		13.960	35.885.298
Afkoma ársins skiptist þannig eftir fjárheimildaliðum			
Rekstur		(12.236.040)	35.885.298
Rekstrartilfærslur		12.250.000	0
		13.960	35.885.298

Skýringar með ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti yfirlits um afkomu ársins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

	Skýr	31.12.2018	31.12.2017
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	10		
Áhöld, tæki og búnaður		4.959.438	7.176.084
		<u>4.959.438</u>	<u>7.176.084</u>
Fastafjármunir samtals		<u>4.959.438</u>	<u>7.176.084</u>
Veltufjármunir			
Tengdir aðilar	11	39.917.331	22.850.047
Handbært fé		215.544	3.964.361
Veltufjármunir samtals		<u>40.132.875</u>	<u>26.814.408</u>
Eignir samtals		<u>45.092.313</u>	<u>33.990.492</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé	12		
Hrein eign		13.960	(647.640.962)
Eigið fé samtals		<u>13.960</u>	<u>(647.640.962)</u>
Skuldir			
Tengdir aðilar	11	0	633.249.939
Viðskiptaskuldir	13	18.279.651	13.250.704
Ýmsar skammtímaskuldir	14	21.087.261	27.954.727
Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda	15	5.711.441	7.176.084
		<u>45.078.353</u>	<u>681.631.454</u>
Skuldir samtals		<u>45.078.353</u>	<u>681.631.454</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>45.092.313</u>	<u>33.990.492</u>
Aðrar upplýsingar	16		

Skýringar með ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti efnahagsreiknings.

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2018

	Skýr	2018	2017
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		13.960	35.885.298
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	8	2.464.643	2.143.811
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára		(2.464.643)	(2.143.811)
		<u>13.960</u>	<u>35.885.298</u>
Breyting rekstrartengdra eigna og skulda:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		0	29.968
Skammtímaskuldir		(1.838.519)	(1.794.834)
		<u>(1.838.519)</u>	<u>(1.764.866)</u>
		<u>(1.824.559)</u>	<u>34.120.432</u>
Handbært fé frá rekstri			
Fjárfestingarhreyfingar			
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	10	(247.997)	(2.688.513)
		<u>(247.997)</u>	<u>(2.688.513)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Tengdir aðilar		(2.676.261)	(32.804.206)
Fjárfestingarframlag		1.000.000	2.688.513
		<u>(1.676.261)</u>	<u>(30.115.693)</u>
		(3.748.817)	1.316.226
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í byrjun árs		3.964.361	2.648.135
		<u>215.544</u>	<u>3.964.361</u>
		<u><u>215.544</u></u>	<u><u>3.964.361</u></u>

Skýringar með ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti sjóðstreymisýfirlits.

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um opinber fjármál, lög um ársreikninga og ákvarðanir reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs að teknu tilliti til ákvæða í IPSAS 33 um innleiðingu IPSAS (International Public Sector Accounting Standards) auk reglugerðar um framsetningu og innihald ársreikninga nr. 696/1996 eftir því sem við á. Hér er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð ársreikningsins.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í góðri reikningsskilavenju, ákvörðunum reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs eða styðjast við ákvæði IPSAS 33 en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlausn reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

Innlausn tekna

Tekjur af afhendingu á vörum og þjónustu til þriðja aðila eru metnar á gangvirði móttækings endurgjalds. Tekjur af sölu vöru eru færðar þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi hefur færst til kaupanda. Tekjur vegna veittrar þjónustu eru færðar línulega yfir þann tíma sem þjónustan er veitt, nema fyrir liggi atvik sem betur lýsir lokum viðskiptanna.

Fjárveitingar til rekstrar ársins eru færðar til tekna á árinu.

Fjárveitingar sem ætlaðar eru til fjárfestinga eru færðar til tekna þannig að þær mæti þeim kostnaði sem af fjárfestingunni hlýst í formi afskrifta, úreldingar eða sölutaps.

Gjöld

Gjöld eru færð á því tímabili þegar til þeirra er stofnað.

Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru upphaflega færðar á kostnaðarverði.

Óefnislegar eignir með takmörkuðum líftíma eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun og niðurfærslum. Niðurfærslur eru gjaldfærðar línulega yfir líftíma eignarinnar í yfirliti um afkomu. Almennt er áætlaður nýtingartími tölvuhugbúnaðar sex til átta ár.

Óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma eru ekki niðurfærðar en eru prófaðar a.m.k. árlega með tilliti til virðisrýrnunar.

Innleyst tap vegna ráðstöfunar óefnislegra eigna er fært í yfirlit um afkomu á því tímabili þegar viðskiptin eiga sér stað. Söluverð eigna og þar með söluhagnaður myndar fjárfestingarheimild og er meðhöndlað þannig.

Óefnislegar eignir með takmörkuðum líftíma eru skoðaðar a.m.k. árlega til að ákvarða hvort einhver vísending sé um virðisrýrnun. Ef endurheimtanleg fjárhæð óefnislegrar eignar er lægri en bókfært verð hennar, er bókfært verð hennar fært í endurheimtanlega fjárhæð og virðisrýrnunartap fært í yfirlit um afkomu.

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Liggi kostnaðarverð ekki fyrir er miðað við metið gangvirði sem kostnaðarverð. Ef eignar er aflað án endurgjalds eða gegn vægu endurgjaldi er eignin færð til tekna á gangverði, þegar gangvirði verður ákvarðað með áreiðanlegum hætti, í yfirlit um afkomu.

Skýringar

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan notkunartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna þannig að kostnaðarverði, eða matsvirði, að frádregnu niðurlagsverði sé dreift á notkunartíma eignarinnar. Afskriftaraðferð, notkunartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsdegi og breytt ef við á.

Áætlaður notkunartími varanlegra rekstrarfjármuna er sem hér segir eftir flokkum:

Áhöld og búnaður 3-10 ár

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Söluverð og þar með talinn söluhagnaður eigna myndar heimild til endurnýjunar eigna og er meðhöndlað sem fjárfestingarheimild. Tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söludegi og er hluti af afkomu ársins.

Vaxtagjöld af lánum sem tekin hafa verið til þess að fjármagna kaup á varanlegum rekstrarfjármunum eru eignfærð á þeim tíma sem tekur að koma þeim í nýtingarhæft ástand. Önnur vaxtagjöld eru gjaldfærð í yfirlit um afkomu.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í yfirlit um afkomu þegar hann fellur til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbótum er ætlað hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími breytist. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Fjárfestingareignir

Fjárfestingareignir eru fasteignir sem hafa þann tilgang að afla leigutekna. Fjárfestingareignir eru færðar á gangvirði. Við matið er stuðst við áætlað söluvirði eignanna eða núvirt framtíðarsjóðsflæði einstakra eigna. Áætlað tekjuflæði eignanna tekur aðallega mið af þeim leigusamningum sem eru í gildi. Áætluð rekstrargjöld og viðhald fasteigna er dregið frá leigutekjum. Við núvirðinguna er stuðst við þau vaxtakjör sem standa stofnuninni til boða. Breytingar á gangvirði fjárfestingareigna eru færðar undir liðinn matsbreyting fjárfestingareigna í yfirlit um afkomu. Fjárfestingareignir eru ekki afskrifaðar.

Verð- og gengistryggðar eignir og skuldir

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á því gengi sem síðast var skráð á árinu. Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í janúar 2019. Áfallinn gengismunur og verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í yfirlit um afkomu.

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum stofnunarinnar.

Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir eru skráðar eftir mati á þeim útgjöldum sem þarf til að gera upp skuldbindinguna. Skuldir sem gerast upp eftir lengri tíma en 12 mánuði, aðrar en orlofsskuldbinding, eru skráðar á núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis vegna greiðslu þeirra.

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar er ríkissjóður og aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs.

2. Fjárhagsleg áhættustjórnun

Starfsemi stofnunarinnar hefur í för með sér margvíslega áhættu svo sem mótaðilaáhættu, áhrif breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla og vaxtabreytinga. Áhættustjórnun stofnunarinnar beinist að aðgerðum til þess að draga úr þessum áhættuþáttum.

Skýringar

	2018	2017
3 Tekjufærsla fjárveitinga		
Fjárveiting ársins	275.900.000	347.300.000
Rekstrarfjárveiting flokkuð sem fjárveiting til fjárfestinga	0	(2.688.513)
Tekjufærsla fjárveitinga	275.900.000	344.611.487
Tekjufærsla frestaðra tekna	2.464.643	2.143.811
	<u>278.364.643</u>	<u>346.755.298</u>

Yfirlit um fjárveitingar ársins, breytingar þeirra og stöðu í árslok:

	Rekstur	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum	255.900.000	21.000.000	0	276.900.000
Fjáraukalög	(1.000.000)	0	0	(1.000.000)
Fjárveiting til tekna	254.900.000	21.000.000	0	275.900.000
Ráðstöfun ársins, skv. rekstrarreikningi	(267.136.040)	(8.750.000)	0	(275.886.040)
Staða fjárveitinga ársins í lok árs	(12.236.040)	12.250.000	0	13.960

	2018	2017
4 Framlög og ýmsar tekjur		
Framlög frá öðrum en ríkissjóði og gjafir	1.749.600	0
	<u>1.749.600</u>	<u>0</u>

5 Laun og launatengd gjöld

Laun	172.831.171	197.348.048
Orlof, breyting	665.141	(2.427.927)
Launatengd gjöld	40.155.968	45.398.869
Starfsmannakostnaður	1.976.707	1.993.443
	<u>215.628.987</u>	<u>242.312.433</u>
Meðalfjöldi stöðugilda	17,8	21,0

6 Framlög og tilfærslur

Rekstrartilfærslur	8.750.000	13.295.234
	<u>8.750.000</u>	<u>13.295.234</u>

Skýringar

	2018	2017
7 Annar rekstrarkostnaður		
Bækur, ritföng, filmur o.fl.	461.460	665.687
Byggingarvörur, almennar	1.740	0
Ýmis tæki og áhöld	197.343	202.093
Varahlutir og viðhaldsvörur	0	6.696
Orkugjafir	19.821	0
Matvæli	2.977.828	3.335.600
Almennar rekstrarvörur	(4.988)	187.772
Vörukaup, almenn	<u>3.653.204</u>	<u>4.397.848</u>
Lækninga- og hjúkrunarvörur	798	0
Vörukaup, sérgreind	<u>798</u>	<u>0</u>
Fundir, námskeið, risna	329.771	326.504
Ferðir, uppihald	818.614	491.367
Akstur	319.909	246.062
Sérfræðiþjónusta	12.840.754	10.248.077
Innheimta, umboðs-, sölu- og þjónustugjöld	21.500	11.919
Auglýsingar og kynningarstarfsemi	991.624	3.599.878
Prentun, póstur, flutningar og önnur þjónusta	3.218.133	3.528.802
Funda- og ferðakostnaður, akstur og ýmis sérfræðiþjónusta	<u>18.540.305</u>	<u>18.452.609</u>
Afnotagjöld	14.630.286	12.765.874
Leigugjöld	11.150.315	12.771.579
Notkun véla og flutningatækja	21.300	31.090
Verkkaup	2.453.125	1.815.291
Kostnaðarhlutdeild	2.778.838	2.874.877
Leigugjöld, verkkaup, bætur, tryggingar, opinber gjöld o.fl.	<u>31.033.864</u>	<u>30.258.711</u>
Annar rekstrarkostnaður samtals	<u>53.228.171</u>	<u>53.109.168</u>
	2018	2017
8 Afskriftir		
Áhöld, tæki og búnaður	2.464.643	2.143.811
	<u>2.464.643</u>	<u>2.143.811</u>
9 Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap		
Fjármagnskostnaður	28.482	9.354
	<u>28.482</u>	<u>9.354</u>

Skýringar

	31.12.2018	31.12.2017
10 Varanlegir rekstrarfjármunir		
Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:		
Áhöld, tæki og búnaður	4.959.438	7.176.084
	4.959.438	7.176.084

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig í árslok 2018:

	Áhöld og búnaður	Farartæki og vélar	Aðrar eignir	Samtals
Staða 1.1.2018	26.569.083	0	0	26.569.083
Viðbætur á árinu	247.997	0	0	247.997
	26.817.080	0	0	26.817.080
Afskriftir 1.1.2018	19.392.999	0	0	19.392.999
Afskrift ársins	2.464.643	0	0	2.464.643
	21.857.642	0	0	21.857.642
Staða 31.12.2018	4.959.438	0	0	4.959.438
			31.12.2018	31.12.2017

11 Tengdir aðilar

Viðskipti við tengda aðila eru á sömu kjörum og viðskipti við ótengda aðila.

Kröfur á tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	17.067.284	0
Áætluð leiðrétting vegna fjárveitinga	22.850.047	22.850.047
	39.917.331	22.850.047

Skuldir við tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	0	633.214.063
Viðskiptareikningar við ríkisaðila í A-hluta ríkissjóðs	0	35.876
	0	633.249.939

Skýringar

12 Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum

	31.12.2018	31.12.2017
Hrein eign		
Jöfnuður 1.1.	(647.640.962)	(706.376.307)
Niðurfelling vegna orlofsskuldbindingar	0	22.850.047
Breytingar skv. frumvarpi um staðfestingu ríkisreiknings	647.640.962	0
Afkoma ársins	13.960	35.885.298
Jöfnuður 31.12.	<u>13.960</u>	<u>(647.640.962)</u>

Áætlað framlag á móti orlofsskuldbindingu í stofnefnahagsreikningi, að fjárhæð kr. 22,9 milljónir, var fært yfir eigið fé á árinu 2017 skv. fyrirætlum fjármála- og efnahagsráðuneytisins, sbr. einnig frumvarp til laga um staðfestingu ríkisreiknings fyrir árið 2017

Afkoma ársins hefur verið flutt óskert á hreina eign þar sem reglugerð um yfirfærslur ónotaðra fjárheimilda á grundvelli 2. mgr. 30. gr. LOF liggur ekki fyrir. Leiði tilkoma reglugerða til breytinga á meðferð afkomu mun það verða leiðrétt í ársreikningi fyrir árið 2019.

	31.12.2018	31.12.2017
13 Viðskiptaskuldir		
Viðskiptaskuldir	<u>18.279.651</u>	<u>13.250.704</u>
	18.279.651	13.250.704

14 Ýmsar skammtímaskuldir

Ógreitt orlof	21.087.261	20.422.120
Ógreidd laun	0	1.466.023
Önnur ógreidd gjöld	0	6.066.584
	<u>21.087.261</u>	<u>27.954.727</u>

Skýringar

15 Frestun tekjufærslu fjárveitinga til fjárfestinga

Ríkissjóður fjármagnar rekstur stofnunarinnar, þar með taldar fjárfestingar. Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift er til gjalda á notkunartíma eignarinnar í formi afskrifta. Við innfærslu eignanna eru færðar frestaðar tekjur vegna fjárveitinga til fjárfestinga sem færast til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna eða falla niður við sölu eignarinnar nema söluandvirðið verði notað til endurfjárfestingar.

	31.12.2018	31.12.2017
Frestaðar tekjur vegna fjárfestingafjárveitinga	4.959.438	7.176.084
Ónotuð fjárveiting til fjárfestinga	752.003	0
	<u>5.711.441</u>	<u>7.176.084</u>

	Frestaðar tekjur vegna fjárfestinga	Fjárfestinga-fjárveiting	Samtals frestaðar tekjur
Staða 1.1.2018	7.176.084	0	7.176.084
Fjárfestingarfjárveiting ársins	0	1.000.000	1.000.000
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	247.997	(247.997)	0
Tekjufærsla frestaðra tekna	<u>(2.464.643)</u>	<u>0</u>	<u>(2.464.643)</u>
	<u>4.959.438</u>	<u>752.003</u>	<u>5.711.441</u>

Af frestuðum tekjum vegna fjárfestinga í árslok 2018 munu kr. 2,3 milljónir koma til tekna á árinu 2019.

16 Aðrar upplýsingar

Skuldbindandi samningar

Stofnunin hefur gert skuldbindandi samninga um húsnæði til ársloka 2021 og þjónustusamninga um rekstur og vörslu hugbúnaðarkerfa og fleira. Árlegar greiðslur vegna húsaleigu nema kr. 14 milljónum og vegna þjónustu- og vörslusamninga kerfa kr. 20 milljónum.

Veðsetningar

Engar veðsetningar eru áhvílandi á eignum stofnunarinnar í árslok 2018.

Veittar ábyrgðir

Stofnunin hefur ekki gengist í ábyrgðir vegna þriðja aðila.

Óefnislegar eignir

Vegna ákvæða í lögum um ársreikninga um að óheimilt sé að eignfæra áður gjaldfærðar óefnislegar eignir eru óefnislegar eignir sem stofnað var til fyrir 1.1.2017 ekki færðar til eignar við innleiðingu á LOF.

Óafturkallanleg loforð

Engin óafturkallanleg loforð hafa verið gefin af umboðsmanni skuldara.

Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað sem gætu haft áhrif á eða taka þarf tillit til í ársreikningi.